

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Valenty a soudců JUDr. Tomáše Němce a JUDr. Kateřiny Burešové ve věci žalobkyně M. Š., narozené , bytem , zastoupené JUDr. Veronikou Faltysovou, advokátkou se sídlem V Jámě 699/1, 110 00 Praha 1, proti žalovanému Ing. P. S., narozenému , bytem , zastoupenému Mgr. Ivanem Chytilém, advokátem se sídlem Maiselova 15/38, 110 00 Praha 1, **o výživném a úhradě nákladů spojených s těhotenstvím a porodem**, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu Praha-východ č.j. 3 C 265/2013-139 ze dne 26.6.2014,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. mění tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 280.000,-Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku; co do zbytku, tzn. co do celkové částky 148.358,-Kč se rozsudek soudu I. stupně v uvedeném výroku potvrzuje.
- II. Žalovaný je povinen, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyně zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně částku 24.036,-Kč a na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 7.667,-Kč.

Odůvodnění:

Okresní soud Praha-východ shora označeným rozsudkem uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni 11.643,-Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu co do částky 360.000,-Kč a co do částky 68.358,-Kč (výrok II.) a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 125.356,-Kč k rukám zástupce žalovaného do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III.).

Po skutkové stránce vycházel soud I. stupně ze zjištění, že žalobkyně se domáhala po žalovaném zaplacení částky 360.000,-Kč, tj. 15.000,-Kč měsíčně po dobu 2 let, jako příspěvku na výživu neprovdané matky a částky 80.000,-Kč jako příspěvku na náklady spojené s těhotenstvím a slehnutím, která představuje polovinu jí vynaložených nákladů v celkové odhadnuté výši 170.000,-Kč za umělé oplodnění, za léky, výživové přípravky, jízdné do zdravotnických zařízení a pobyt v něm, těhotenské oblečení a obutí. K otěhotnění žalobkyně došlo metodou asistované reprodukce po opakovaných pokusech provedených vždy po předchozím písemném souhlasu obou účastníků. Dne 21.6.2010 se účastníkům narodila nezletilá Š██████ Š██████, která byla rozsudkem Okresního soudu Praha-západ č.j. 11 Nc 141/2011-46 ze dne 24.10.2011 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze č.j. 29 Co 214/2012-94 ze dne 16.5.2012 svěřena do výchovy matky a otcí bylo uloženo přispívat na její výživu částkou 20.000,-Kč měsíčně. Žalobkyně vynaložila v souvislosti s asistovanou reprodukcí částku 34.127,-Kč, v souvislosti s porodem částku 5.480,-Kč za hospitalizaci v nadstandardním pokoji a další částky v rozsudku soudu I. stupně přesně specifikované za nákup ošacení a obuvi. V období od června 2010 do září 2011 činila čistá mzda žalobkyně 825.668,-Kč, od prosince 2010 jí byl přiznán rodičovský příspěvek ve výši 7.600,-Kč, který byl odejmut od 1.7.2013. Žalobkyně má ve vlastnictví byt, ve kterém bydlí a platí úhrady za jeho užívání. Žalovaný byl zaměstnán u společnosti ██████████ s.r.o. od 1.4.2011 do 31.3.2014 s průměrným měsíčním čistým výdělkem 288.156,-Kč. V roce 2010 byl žalovaný zaměstnán u společnosti ██████████ s.r.o. a jeho čistý měsíční příjem byl srovnatelný s příjmy u společností ██████████ s.r.o., kterých dosahoval v následujícím období.

Z hlediska právního posouzení postupoval soud za použití § 3028 odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb. občanský zákoník podle právní úpravy účinné do 31.12.2013, tedy věc byla posoudil podle zákona č. 94/1963 Sb. o rodině (§ 95 odst. 1, § 96 odst. 1, 2, § 98).

Soud I. stupně neshledal důvodným návrh žalobkyně na přiznání výživného, protože dítě se narodilo ██████████, konec dvouleté doby pro pobírání výživného připadá na ██████████ a konec tříleté promlčecí doby pro přiznání náhrady nákladů spojených s těhotenstvím a porodem připadá na ██████████. Řízení bylo zahájeno podáním žaloby 13.6.2013. Právo na výživné lze přiznat jen ode dne zahájení řízení, tj. od 13.6.2013, neboť zpětně přiznat výživné lze jen u výživného pro dítě; avšak doba, po kterou byla žalobkyně oprávněná k pobírání výživného (tj. dva roky od porodu) uplynula ještě před podáním žaloby. Nárok žalobkyně na výživné v částce 360.000,-Kč proto soud I. stupně zamítl. Nárok na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem shledal soud důvodným v částce 23.286,-Kč, tj. 5.480,-Kč za hospitalizaci v nemocnici a 17.806,-Kč za nákup oblečení. Žalobkyni požadovaná polovina z uvedené částky činí 11.643,-Kč, která byla žalobkyni přiznána. Náklady na umělé oplodnění neshledal soud I. stupně důvodnými, protože ve smyslu § 95 zákona o rodině se hradí náklady vzniklé v období od okamžiku, kdy těhotenství nastalo do okamžiku, kdy skončilo. Náklady na asistovanou reprodukci tak pojmově nespádají pod institut příspěvku na úhradu některých nákladů spojených s těhotenstvím a porodem. O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně podle § 142 odst. 3 o.s.ř., když žalovaný byl neúspěšný v poměrně nepatrné části.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně včasné odvolání, ve kterém především namítala, že její právo na příspěvek na výživu není promlčeno, protože pro přiznání nároku podle § 95 odst. 3 zákona o rodině se právo žádat úhradu nákladů na výživu a nákladů spojených s těhotenstvím a slehnutím promlčí ve třech letech ode dne slehnutí. Pro přiznání nároku pak neplatí druhá věta před středníkem § 98 odst. 1 zákona o rodině, podle které lze výživné přiznat jen ode dne zahájení řízení. Žalobkyně se v odvolání vyjadřovala k jednání

žalovaného po narození nezletilé dcery. Žalobkyně rovněž namítala nesprávné rozhodnutí o náhradě nákladů řízení, kdy mělo být s ohledem na poměry žalobkyně aplikováno ust. § 150 o.s.ř. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně změnil a žalobě zcela vyhověl.

Žalovaný ve vyjádření k odvolání žalobkyně uvedl, že navrhuje potvrzení rozsudku soudu I. stupně, protože právní názor, který vychází z ust. § 98 odst. 1 zákona o rodině je správný a žalovaný se s ním ztotožňuje. Pokud jde o náklady řízení, žalobkyně si musela být vědoma, že ponese náklady řízení, které sama zavinila a její majetkové poměry jí zaplacení nákladů řízení umožňují.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno oprávněnou osobou a včas (§ 202 a contr., § 201, § 204 odst. 1 o.s.ř.), přezkoumal rozsudek soudu I. stupně a řízení, které jeho vydání předcházelo podle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je zčásti důvodné.

Soud I. stupně zjistil úplně skutkový stav věci, při jehož posouzení správně vycházel za použití § 3028 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník ze zákona č. 99/64 Sb. o rodině platného do 31.12.2013.

Podle § 95 odst. 1 zákona o rodině, otec dítěte, za kterého není matka dítěte provdaná, je povinen matce přispívat přiměřeně na úhradu výživy po dobu dvou let, jakož i na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a slehnutím.

Podle § 95 odst. 3 zákona o rodině, právo žádat úhradu nákladů podle odst. 1 se promlčí ve třech letech ode dne slehnutí.

Podle § 98 odst. 1 zákona o rodině, právo na výživné se nepromlčuje. Lze je však přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro děti i za dobu nejdéle tří let zpět od tohoto dne.

Odvolací soud se neztotožnil s interpretací vzájemného vztahu ustanovení § 95 odst. 3 a ustanovení § 98 odst. 1 zákona o rodině soudem I. stupně.

Ustanovení § 98 zákona o rodině v druhé větě stanoví, že výživné lze zásadně přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení. Toto právní pravidlo nemá s promlčením nic společného, jde o vyjádření zásady nemo pro praeterito alitur (výživné za prošlý čas se nehradí). Právo na výživné se nepromlčuje (§ 98 odst. 1 věta první zákona o rodině). Soudní praxe, komentářová literatura a judikatura (PL. ÚS 4/12 usnesení Ústavního soudu ze dne 28.11.2013, rozhodnutí NS ČR 32/66, I ÚS 640/09) stojí dlouhodobě na závěru, že pro přiznání nároku podle § 95 odst. 1 zákona o rodině tedy nejen pro přiznání příspěvku na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a slehnutím, ale i přiznání nároku na přiměřenou výživu neplatí věta druhá ust. § 98 odst. 1 zákona o rodině před středníkem, podle které lze výživné přiznat jen ode dne zahájení řízení. Na tuto dlouhodobou praxi reflektuje i znění nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.), který v § 922 odst. 2 stanoví, že výživné pro neprovdanou matku a úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem, lze přiznat i nazpět, nejdéle však dva roky ode dne porodu. Žalovaný je proto povinen přispívat žalobkyni přiměřeně na úhradu výživy po dobu dvou let.

Rozsah příspěvku na výživu je v režimu zákona o rodině vymezen jeho přiměřeností, která vyplývá v každém konkrétním případě z odůvodněných potřeb oprávněného a schopností, možností a majetkových poměrů povinného ve smyslu § 96 odst. 1 zákona o rodině. K přiznání příspěvku na úhradu výživy neprovdané matky může dojít nejpozději ode dne porodu.

V projednávané věci je rozhodnou dobou pro přiznání příspěvku na výživu doba od narození dítěte [redacted] do uplynutí dvou let, tj. do [redacted]. Žalobkyně měla v období červen 2010 až září 2011 příjem ze zaměstnání u společnosti [redacted] s.r.o. v průměrné výši 51.604,-Kč čistého měsíčně, od prosince 2010 pobírala podle potvrzení Úřadu práce Praha-západ rodičovský příspěvek ve výši 7.600,-Kč (do 1.7.2013). Žalovaný měl v rozhodné době vždy příjem zhruba 280.000,-Kč měsíčně čistého (duben 2011 - březen 2014 u společnosti [redacted] s.r.o., v roce 2010 srovnatelný příjem u společnosti [redacted] s.r.o.). Žalovaný má vyživovací povinnost k nezletilé Š [redacted] Š [redacted], k nezletilému M [redacted] V [redacted] S [redacted], nar. [redacted] a k dalšímu dítěti narozenému v roce 2012.

Při úvaze o výši příspěvku na výživu vycházel odvolací soud z obecného závěru, že stanovené výživné má pokrýt alespoň částečně pokles příjmu neprovdané matky, nebo dosahování shodného příjmu jako před narozením dítěte, ale za cenu zvýšeného pracovního úsilí a výdajů spojených s péčí o dítě po dobu pracovní činnosti matky. Při respektování potřeb žalobkyně a možností a schopností žalovaného považuje odvolací soud za výživné odpovídající požadavku přiměřenosti, příspěvek ve výši 10.000,-Kč měsíčně po dobu 16 měsíců, kdy žalobkyně pobírala příjem ze zaměstnání a ve výši 15.000,-Kč měsíčně za 8 měsíců, kdy pobírala pouze rodičovský příspěvek. Celkem tedy výživné 280.000,-Kč (16 x 10 + 15 x 8).

Pokud jde o úhradu nákladů neprovdané matky spojených s těhotenstvím a porodem, pak skutkové a právní závěry soudu I. stupně jsou správné, odvolací soud je sdílí a v podrobnostech odkazuje zcela na odůvodnění napadeného rozsudku.

Na základě shora uvedených závěrů odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. změnil rozsudek soudu I. stupně tak, že uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni částku 280.000,-Kč; ve zbývající části výroku II., v němž byla žaloba zamítnuta v celkové výši 148.358,-Kč (80.000,-Kč + 68.358,-Kč) rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil. Při vyhlášení rozsudku došlo k početní chybě, kdy byla nesprávně uvedena celková částka 148.150,-Kč namísto správné 148.358,-Kč. Tuto nesprávnost soud opravil postupem podle § 164 o.s.ř. opravným usnesením, které je součástí tohoto rozsudku.

Protože odvolací soud změnil rozsudek soudu I. stupně rozhodl podle § 224 odst. 2 o.s.ř. o nákladech řízení před soudem I. stupně. Žalobkyně požadovala celkem částku 440.000,-Kč, byla jí přiznána částka 291.643,-Kč. Byla tedy úspěšná co do 66%, neúspěšná z 34%, má tedy podle § 142 odst. 2 o.s.ř. nárok při odečtení neúspěchu od úspěchu ve věci právo na 32% náhrady nákladů řízení. Účelně vynaloženými náklady žalobkyně jsou náklady za zastoupení advokátem v celkové výši 75.114,-Kč, tj. odměna advokáta za 6 úkonů právní služby po 10.060,-Kč podle § 7 bod 6 vyhl. č. 177/1996 Sb. (z předmětu řízení 440.000,-Kč) a podle § 11 odst. 1 písm. a/, d/ a g/, vyhl. č. 177/1996 Sb. (převzetí zastoupení, podání žaloby, účast u jednání dne 25.3.2014, 17.4.2014, 10.6.2014 a 17.6.2014), náhrada hotových výdajů za 6 úkonů právní služby po 300,-Kč podle § 13 odst. 1 a 3, vyhl. č. 177/1996 Sb. a částka 13.054,-Kč DPH podle § 137 odst. 3 o.s.ř. Z celkových nákladů činí 32 % částka 24.036,-Kč.

O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ust. § 224 odst. 1, § 142 odst. 2, § 151 odst. 1 o.s.ř. Předmětem odvolacího řízení byla částka 428.358,-Kč (360.000,-Kč + 68.358,-Kč). Žalobkyni byla přiznána částka 280.000,-Kč, tedy měla úspěch z 65%, při odečtení neúspěchu od úspěchu má žalobkyně právo na náhradu 30% nákladů odvolacího řízení. Náklady odvolacího řízení činí celkem 25.558,-Kč za zastoupení advokátem, tj. odměna zástupce žalobkyně za 2 úkony právní služby (odvolání, účast u jednání odvolacího soudu dne 6.5.2015) po 10.270,-Kč (z částky 428.358,-Kč) podle § 7 bod 6 a § 11 odst. 1 písm. d/ a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb., náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,-Kč podle § 13 odst. 1 a 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. a částka 4.418,-Kč DPH z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobkyně podle § 137 odst. 3 o.s.ř. Z celkových nákladů řízení představuje 30% částka 7.667,-Kč.

Žalovaný je povinen náklady řízení před soudem I. stupně i před soudem odvolacím zaplatit žalobkyni v obecné lhůtě splatnosti podle § 160 odst. 1 o.s.ř., na zákonné platební místo podle § 149 odst. 1 o.s.ř.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné.

V Praze dne 6. května 2015

JUDr. Zdeněk Valenta, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Michaela Dvorská